

De
ERFENIS *van*
GRAAF WOLF
EN ZES ANDERE MIDDELEEUWSE VERTELSELS

Lieve Youp, als je straks oud genoeg bent om te lezen, hoop ik dat je net zo zult genieten van deze vertelsels als ik had met het schrijven ervan.

De
ERFENIS *van*
GRAAF WOLF
EN ZES ANDERE MIDDELEEUWSE VERTELSLS

Patrick Leijte
www.patrickleijte.nl

Tekst: Patrick Leijte
Omslagontwerp: Anouk Klerks
© Patrick Leijte 2020
Alle rechten voorbehouden

Paperback 1^e druk 2020

ISBN: 9789464057447
Brave New Books

www.patrickleijte.nl

Verhalen

De erfenis van graaf Wolf

Slot Heldenburg

De kromme neus van koning Karel

Palmerijntje de zelfzuchtige

De dochter van de herbergier

De gave van Gijsberth

De rovers van Lindschoten

Eerste verhaal

De erfenis van graaf Wolf

Hoofdstuk 1

Rasteel Ravensoog

Heer Theudis en zijn vrouw Lora reden in de gestaag neerdalende regen over een zacht glooiende heuvelweg. Links van hen borrelde een beek, het schuim klotsend over de gladde stenen. Rechts rezen hoge bergen op met besneeuwde toppen. De ranke paarden waar ze op reden, briesten steeds luider naarmate ze de onheilspellende mist naderden die in de verte over het gras hing en op verschillende plekken door de wind omhoog wervelde.

‘Ik heb er een slecht gevoel bij,’ jammerde Lora en ze wierp een verontruste blik op de zadeltas van het paard waar haar man op hobbelde. In die tas zat een rol perkament; een testament met tekst en uitleg over de erfenis van haar schoonvader. De rol was verzegeld en ze hadden hem nog niet opengemaakt. Voor de honderdste keer vroeg Lora zich wanhopig af wat erin zou staan.

‘Nogmaals, we keren niet terug,’ bitste Theudis. Hij droeg een helm, maar zijn vizier stond open, waardoor Lora zijn zorgelijke, lichtgroene ogen kon opmerken, die nerveus knipperden. ‘Bovendien zijn we al bijna bij

kasteel Ravensoog.’

Even later naderden ze de nevel, die om hen heen kroop als een half doorzichtige sluier. Lora staarde erin terwijl ze dacht aan een paar dagen geleden. Langzaam maar zeker creëerden haar gedachten wazige vormen in de mist, strookjes grijs en wit die in elkaar vlochten en steeds meer op figuren begonnen te lijken. Spoedig kon ze een aantal mensen ontwaren die mistroostig om een bed stonden, snikkend en wenend. Ook zag ze zichzelf. Ze zat geknield naast het hoofdeinde en had de bleke hand van haar overleden schoonvader vast, die stijf en met gesloten ogen in bed lag. Lora had het afgelopen jaar haast onafgebroken voor haar geliefde schoonvader gezorgd. Ze kon nog steeds niet geloven dat hij er niet meer was.

‘Daar is het. Het kasteel van mijn broer... heer Zoltan.’

Zodra Theudis die woorden had uitgesproken, verliet Lora haar gedachtewereld. De figuren losten op, de nevel spleet open en hoog op een brede rotswand verrees een duister kasteel, de omtrekken sterk aftekenend tegen de sombere lucht.

Lora voelde hoe haar maag in een akelige kronkel schoot. Nog nooit was ze bij het kasteel van haar schoonbroer geweest en nu ze het zag, wist ze direct waarom. Het kasteel zag er met zijn stekelige torens, zwarte daken en donkergrijze vlaggen ongelooflijk griezelig en sinister uit.

Lora wierp een smekende blik op haar man. Toe nou,

leek ze te zeggen, laten we alsjeblieft teruggaan. We hoeven dit niet te doen.

Maar Theudis beantwoordde haar blik niet. Hij was niet van plan om terug te keren naar zijn eigen kasteel zonder dat hij het testament aan zijn broer had overhandigd. Dat had hij zijn vader, de grote graaf Wolf, immers beloofd. Met de hak van zijn laarzen trapte Theudis in de flanken van zijn paard en haastte zich naar de rotswand.

Met tegenzin en een ongelooflijk verontrust gevoel spoorde Lora haar paard toen ook maar aan. Ze wreef haar natte blonde haar uit haar gezicht en haar zware pelsjas sloeg ze wat steviger om zich heen.

In de rotswand was maar één pad te vinden en die volgden ze langzaam en behoedzaam omhoog, want de paarden hadden de grootste moeite hun hoeven tussen de vele puntige stenen te plaatsen waarmee het pad was bezaaid.

Het werd al snel duidelijk waaraan kasteel Ravensoog zijn naam te danken had. In de weinige bomen die ze onderweg naar boven passeerden, krasten tientallen pikzwarte raven, hun ogen loerend en dolend in hun oogkassen. Enkele raven stoven op en Lora vroeg zich onwillekeurig af of het mogelijk was dat ze naar het kasteel vlogen om heer Zoltan te informeren over hun komst.

Niet veel later kwamen Lora en Theudis aan op de bovenkant van de rotswand. Het was er niet vlak, zoals

Lora had verwacht, maar overal staken grillige rotsformaties in de lucht, waar de rusteloze wind tussendoor joeg. Bomen waren er niet meer. Twee raven scheerden vlak boven hun hoofden, krasten luid en schoten toen omhoog. Lora's ogen volgden ze en ze merkte plotseling dat de raven naar een toren vlogen, die achter een massief gesteente de lucht in stak. Ze waren dus al bijna bij het kasteel.

Trippel-trappelend begaven ze zich tussen de rotsformaties door en na een bocht of wat verscheen daar tenslotte de gigantische poort van kasteel Ravensoog. Twee wachters gehuld in zwarte tunieken, stonden hen al op te wachten. Althans, zo leek het, want ze steunden verveeld tegen hun hellebaarden en schenen niet verrast door de twee reizigers ter paard die zich voor het kasteel aandienen.

‘Wij komen voor mijn broer, heer Zoltan,’ sprak Theudis met een waardige stem.

Theudis was een opvallend lange man en door zijn maliënkolder, overdekt met een bloedrood overkleed, en zijn puntige helm, die hij speciaal had laten maken door zijn beste edelsmid, zag hij eruit als een machtige heer. Normaal gesproken hees Theudis zich nooit in zijn krijgerstenuw als hij niet door vijandige gebieden trok, maar voor deze keer had hij een uitzondering gemaakt: hij wilde indruk maken.

Als zijn broer echter net zo zou reageren als de twee wachters met de hellebaarden, dan was zijn voornemen

om ontzagwekkend over te komen verre van geslaagd. De monden van de wachters vielen namelijk niet open van de indrukwekkende heer op het paard. Bovendien knielden ze niet en spreken deden ze trouwens ook niet. Het leek haast wel of ze de heer beschouwden als een doodnormale horige.

Theudis liep rood aan van woede, terwijl de wachters achteloos de poort openden, die blijkbaar niet op slot zat. Vreemd, vond Lora, maar ze probeerde er niets achter te zoeken.

Achter de poort ontvouwde zich een overwelfde gang en aan het eind daarvan staken de scherpe ijzeren punten van een valhek uit een donkere spleet in het gesteente. Theudis wierp de wachters nog een nijdige blik toe voordat hij samen met Lora de schemerige tunnel betrad, het geklikklak van de paardenhoeven galmend tussen de kille muren.

Na de doorgang volgde een verlaten binnenplaats. Her en der lagen grote plassen met regenwater op de gehavende stenen, ongetwijfeld versleten door de duizenden voeten en paardenhoeven die er eeuwenlang overheen hadden gelopen. De muren rondom waren overwoekerd met klimop en de stenen die de ranken hadden overgeslagen waren asgrauw.

‘Waar is iedereen?’ vroeg Lora zich hardop af. Er liep een rilling over haar rug; van de kou, maar bovenal van het onheilspellende en onbehaaglijke gevoel dat ze overal in haar lichaam voelde.

‘Het is geen weer om buiten te zijn,’ antwoordde Theudis droogjes. ‘Kun je een sterke dienaar voor me halen die mij van mijn paard kan helpen?’

‘JULIE HEBBEN HEM GEHOORD!’

De stem die dat bulderde, donderde al even plotseling over de binnenplaats als dat kasteel Ravensoog in de mist was verschenen. Zowel Lora als Theudis draaiden hun hoofden met een ruk in de richting van waar de stem geklonken had. Lora voelde haar hart in haar keel bonzen.

Bovenop het poortgebouw, tussen de kantelen, stond een man in een zwarte berenpels. Hij had een verwilderde baard – die eveneens zwart was – en zijn hoofd ging schuil onder een kap, die bestond uit de woeste kop van een beer. Scherpe tanden omlijstten zijn zwartgeblakerde gezicht.

De man hief zijn hand op en plotseling klapte het valhek met een oorverdovende knal neer. Op de kasteelmuren verschenen honderden ridders, allen gekleed in zwart geschilderde maliënkolders en hun strenge gezichten besmeerd met roetvegen. Vijf dienaren in versleten tunieken betraden hollend de binnenplaats. Ze verdrongen zich om heer Theudis en trokken hem oneerbiedig van zijn paard.

‘Wat heeft dit te betekenen!’ raasde Theudis.

Lora liet zich van haar paard glijden en probeerde de dienaren bij haar man weg te trekken. Ze maakte echter geen schijn van kans tegen zoveel spierkracht.

Nadat het drie van de jongelieden was gelukt Theudis

te overmeesteren (ze zaten nu bovenop hem), ontfermde twee van hen zich over Lora. De ielste van de twee, een knul van hooguit een jaar of zeventien, met een wasbleek gezicht en een soort van schuldbewuste glans in zijn kobaltblauwe ogen, knoopte de armen van Lora achter haar rug stevig vast. Lora had het merkwaardige gevoel dat ze de jongen ergens van herkende, maar ze bedacht zich dat jongelieden van die leeftijd veelal op elkaar lijken.

Het volgende moment werd Lora ruw op de grond gedrukt. Daar zat ze nu, knielend, huilend. Theudis vloekte en tierde, maar in zijn zware maliënkolder en met drie knapen bovenop hem kon hij niets.

Toen sprak de stem weer, deze keer echter van heel dichtbij.

‘Wat prettig dat jullie je zo gewillig aan mijn voeten hebben geworpen. Dit bespaart mij een hoop tijd, geld en manschappen. Ik was mij namelijk al aan het beramen op een aanval.’

De man in de berenpels was op de binnenplaats verschenen. Het was natuurlijk heer Zoltan en hij had zijn kap achterovergeslagen, waardoor zijn vergeelde, afgesleten tanden goed zichtbaar waren toen hij gemeen grijnsde.

Het begon harder te regenen en de wind suisde over de barse muren. Lora dwong zichzelf te stoppen met huilen en ze staarde haar schoonbroer met een onbewogen blik aan.

‘Hoe durf je!’ schreeuwde Theudis tegen zijn broer.

Hij deed nog een laatste wanhopige poging zich los te wurmen, maar die was tevergeefs. ‘Je verloochent je bloedeigen vader!’

‘Hij is er niet meer,’ antwoordde Zoltan koeltjes, terwijl hij kwaadaardig gniffelde. Heel even liet hij zijn ogen op Lora rusten, maar er was iets dat hem ertoe zette zijn blik zo snel mogelijk weer van haar los te scheuren. Misschien waren het haar doordringende ogen die door hem heen leken te priemen.

Zoltan schreed naar het paard van Theudis en griste het perkament gretig uit de zadeltas. Het was overduidelijk dat hij wist waar hij zoeken moest. Zijn mondhoeken krulden honend.

‘Toen ik hoorde dat mijn broer in hoogsteigen persoon het testament zou komen overhandigen, wachtte ik natuurlijk met smart op je komst.’ Zoltan draaide zich om en met het perkament wees hij op Lora, maar zijn waanzinnige ogen richtte hij op Theudis. ‘Dat je je vrouw mee zou nemen en niet een stuk of wat schildknapen en tot de tanden bewapende ridders, had ik kunnen weten. Van ons tweeën was je altijd al het meer achteloze, onvoorzichtige type.’

De mannen op de muren bulderden van het lachen. Opgewonden sloegen ze met hun zwaarden en bogen tegen de stenen, wat veroorzaakte dat er een kletterend geluid over de binnenplaats schalde. Theudis schreeuwde moord en brand, maar Lora was doodstil en dacht aan de woorden die Zoltan had uitgesproken.

Ze vroeg zich af wie Zoltan in vredesnaam had geïnformeerd dat Theudis naar zijn kasteel zou afreizen om het testament van hun overleden vader persoonlijk te overhandigen. Naast burchtvrouw was Lora hoofdzuster. Wanneer iemand van de hofhouding ziek of gewond was ontfermde zij zich over deze ongelukkige. Natuurlijk werd iedereen weleens ziek en zo kwam het dat ze iedereen in het kasteel evengoed kende. Ze kon echter werkelijk niemand bedenken die het in zijn botte kop zou halen om Zoltan op de hoogte te brengen van hun komst, waardoor hij de tijd had gehad een valstrik voor te bereiden.

‘Zo...’ vervolgde Zoltan, die intussen de verzegeling had losgepeuterd en het perkament had opengevouwen. ‘Ik zie dat jij alles krijgt en ik niets. Ik moet je feliciteren. Zelfs dit kasteel behoort nu tot jouw eigendom.’ Voor een ogenblik hief Zoltan zijn hoofd op en staarde zijn broer laatdunkend aan. ‘Ik had dit natuurlijk al verwacht. Daarom heb ik alvast een kamer voor je ingericht. Ik hoop dat hij je bevalt, want je zult er nooit meer uitkomen.’

Theudis worstelde in een poging zich te bevrijden van zijn overmeestersaars. “Ik vervloek je!” proestte hij.

De dienaren lachten schamper en de mannen op de muren sloegen opnieuw met hun wapens tegen de kantelen.

Intussen probeerde Lora zich koortsachtig los te wurmen. Maar waarom? Ze kon niets doen. Het valhek was gesloten, haar handen zaten stevig vastgebonden

achter haar rug en ze waren omringd door gehorige mannen die ieder bevel van hun heer onmiddellijk tot uitvoer zouden brengen.

‘Neem hem mee naar de toren,’ beval Zoltan op strenge toon en met een onbewogen gezicht, terwijl hij het perkament opgerold in een zak van zijn pelsjas stak.

De dienaren gehoorzaamden meteen. De twee die nog bij Lora stonden, hielpen hun drie makkers om Theudis weg te slepen. Deze verzette zich echter hevig.

Werktuigelijk probeerde Lora zich op hen te werpen, als een soort van laatste wanhopige poging. Ze werd echter door iemand stevig bij haar pols gegrepen.

Het was heer Zoltan. Geschrokken en met een toenemend gevoel van afschuw staarde Lora haar schoonbroer aan. Het viel haar plotseling op dat hij een dolk in zijn vrije hand klemde, het lemmet glinsterend door de regendruppels die van het vergulde staal dropen.

‘Laat haar onmiddellijk gaan!’ hoorde Lora haar man brullen, hoewel zijn stem op een vreemde manier gesmoord klonk.

Ze sloot haar ogen, overtuigd van het feit dat ze daar op de binnenplaats zou sterven, dat ze nog maar een paar seconden verwijderd was van een gewisse dood. Maar in plaats van dat ze het koude staal tegen haar hals voelde, merkte ze dat het touw van haar polsen loskwam. Op de achtergrond klonk vaag een ratelend geluid.

Het valhek werd weer opgetrokken.

Langzaam en vertwijfeld opende Lora haar ogen en

zag toen het woeste en verweerde gezicht van Zoltan, dat recht voor haar hing. Zijn bruine ogen waren doordringend, zijn afgesleten gele tanden afgrijselijk.

‘Ga,’ snauwde hij met een adem die naar rotte vis rook, ‘en vertel tegen degenen die het weten moeten dat heer Theudis opgesloten zit in de toren van kasteel Ravensoog en staandevoets zal worden onthoofd als er ook maar iemand komt om hem te bevrijden. Vertel ze dat ik heer zal blijven van dit kasteel en dat ik mij niet zal houden aan de woorden van het testament van mijn dwaze, bespottelijke vader.’

‘Hij was geen dwaas!’ schreeuwde Lora impulsief. Ze probeerde zich los te trekken, maar Zoltan hield haar pols nog steeds stevig vast.

‘Je hebt gelijk,’ sneerde Zoltan bruusk. ‘Mijn vader was erger dan dat. Hij was geestesziek... geschift. Wie anders zou zijn geliefde zoon, want dat was Theudis voor hem, persoonlijk naar het onheil sturen, terwijl hij net zo goed een onbeduidende afgezant had kunnen laten afreizen om het testament te overhandigen.’

Achter haar rug balde Lora haar vuisten. ‘Misschien omdat hij vurig hoopte dat door zijn overlijden jullie weer tot elkaar zouden komen! Dat jullie troost bij elkaar zouden vinden, dat jullie –’

‘Zwijg!’ Zoltan beet zijn kaken op elkaar. Hij liet de pols van Lora los, stak zijn dolk terug in de schede, die aan een gordel onder zijn pelsjas zat bevestigd en griste het perkament uit zijn zak, dat hij in tientallen stukjes

verscheurde. Als herfstbladeren dwarrelden ze zinloos op de grond.

‘Als mijn vader had gewild dat wij ons zouden verzoenen, had hij Ravensoog wel aan mij toevertrouwd!’ vervolgde Zoltan met een razende stem.

Hij wierp een blik op zijn broer, die de dienaren intussen met de grootste moeite tot aan de donjon hadden weten te slepen. Bovendien hadden ze een opgerolde doek over Theudis’ mond gespannen, waardoor hij niet meer kon uitbrengen dan een gesmoord gebrul.

Zoltan stootte een gnuivende lach uit bij de aanblik van zijn verslagen broer. Toen tilde hij Lora op, die zich hevig trappelend verzette maar geen partij was voor de machtige heer Zoltan, en hees haar op het zadel. Ten slotte sloeg hij met een vlakke hand tegen de billen van het paard, waarop het galopperend de binnenplaats verliet.

Lora draaide zich nog een laatste keer om. Vanuit de gewelfde gang zag ze hoe de dienaren haar man de donjon in sleurden. Ze hoorde hoe hij brulde, schreeuwde, tierde en hoe de mannen op de muren loeiden van het lachen... Het brak haar hart.

Overmand door een intens verdriet was Lora niet in staat haar paard aan te sturen. Toch slaagde het pientere dier er zelf in zijn weg langs de steile rotswand terug naar beneden te vinden en de route te volgen over het glooiende landschap, dat nog steeds gebukt ging onder de niet aflatende regen en dichte mist. Het paard draafde

uren en uren, hoewel de pieken van de Duivel Hoorns links van hen nauwelijks van vorm veranderden.

Pas laat in de middag, toen de zon onderging en de hemel oranje kleurde, kwam Lora bij Hulsten aan, een nu nog kleine stad maar die zich in de komende tweehonderd jaar zou ontplooiën tot een ware metropool. Helemaal aan de andere kant van Hulsten, tegen de rand van een klein dennenbos, stond het kasteel, haar thuis. In de schemerdonkere straatjes passeerde ze vele burgers die verschillende soorten van nijverheid verrichten in het laatste licht van de dag. Ze kwam langs leerlooiers, mandenvlechters en schoenmakers – maar Lora zag ze niet. Ze weende nog steeds onophoudelijk.

In de verte, boven de huizen uit, verrezen tenslotte de lange smalle torens van het kasteel. Lora wreef de tranen uit haar brandende ogen. Bijna thuis, dacht ze, en dan...

Ze slaakte een zucht. Ze wist het niet. Ze wist het echt niet.